

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722203424
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722203424.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, vo veci starostlivosti o maloletú R. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov: matky: V. K. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. XXXX/X, XXX XX D., a otca: V. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. V. XXX/XXA, XXX XX A. M., zast. Q. C. J., P., so sídlom N. B. XX, XXX XX D., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 01. 03. 2023, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/76/2022 - 315a zo dňa 17. marca 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým uznesením rozhodol tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Konštatoval, že dňa 01. 03. 2023 bol súdu doručený návrh matky, ktorým sa domáhala nahradenia súhlasu otca so zápisom mal. R. T. (ďalej len „maloletá“) do materskej škôlky E., so sídlom XXXX/XX, XXX XX D. (ďalej len „MŠ E.“).

3. Právne zamietnutie neodkladného opatrenia odôvodnil poukazom na ustanovenia Civilného sporového poriadku (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) a ustanovenia Civilného mimosporového poriadku (zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“), § 2 ods. 1 CMP, § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine (ďalej len „ZoR“) a § 28a ods. 1, 2 zákona č. 245/2018 Z. z. školský zákon. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že maloletá je v súčasnosti v matkinej starostlivosti, ktorá má záujem maloletú prihlásiť do predprimárneho vzdelávania do MŠ E.. Z e-mailovej komunikácie medzi matkou a otcom mal preukázané, že výber materskej školy je predmetom ich komunikácie už od októbra 2022, čím nie je splnená podmienka riešenia naliehavej situácie. Z podaného návrhu a priložených príloh nevyplývalo, do kedy bolo potrebné doručiť žiadosť o prijatie maloletej do materskej školy. Matka síce uviedla, že prihlášku je potrebné podať do konca januára, avšak návrh doručila súdu až v marci, čo prišlo súdu nelogické. Konštatoval, že pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nesmie absentovať potreba naliehavej a nevyhnutnej dočasnej úpravy. V danom prípade mal prvoinštančný súd za to, že neboli splnené zákonné podmienky pre bezodkladné upravenie pomerov. Maloleté dovŕši v XX/XXXX len C. roky veku, a preto nie je dieťaťom, ktoré by malo predprimárne vzdelávanie povinné v zmysle § 28a ods. 1 školského zákona. Náhradu súhlasu otca s návštevou materskej školy dieťaťom, ktoré dovŕši len tri roky veku nepovažoval za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností v zmysle § 35 ZoR. Okrem iného mal z e-mailovej komunikácie preukázané, že otec sa v danom prípade chce s matkou dohodnúť. Z uvedených dôvodov, tak okresný súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podala odvolanie matka. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu a jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Poukázala na to, že dátum do kedy treba podať prihlášku do materskej školy neuviedla z dôvodu, že presný termín v tej dobe nevedela, a tento nie je ani teraz nikde zverejnený. Termín určuje zriaďovateľ, ktorým je mesto D.. Minulý rok prebiehal zápis na začiatku mája. Predpokladá, že aj tento rok to môže byť rovnako v máji. Z uvedeného dôvodu tak svoj návrh považuje za dôvodný. Je presvedčená, že ak maloletá nebude chodiť do materskej školy, bude to mať na ňu veľmi negatívny vplyv. Maloletá sa nebude socializovať s deťmi, nebude si vytvárať vzťah s pani učiteľkami, nové návyky, vzťahy, osamostatňovanie, budovanie si imunity a podobne. Je toho názoru, že je spoločensky žiaduce, aj podľa odborníkov, aby dieťa od troch rokov navštevovalo materskú školu a matka chodila do práce. Podľa názoru matky, okresný súd vyhodnotil jej návrh nesprávne, ak tento zamietol. Poukázala na to, že na podanie prihlášky je potrebný podpis otca, ktorý ho odmieta poskytnúť, a preto bola nútená podať tento návrh. Vzhľadom na termín podania prihlášky a nevyriešenie tejto záležitosti od októbra 2022 je podmienka naliehavej situácie nepochybne daná. Uviedla, že s otcom dňa 21. 03. 2023 absolvovala spoločné sedenie u psychologičky v A. A., kde predmetom stretnutia bol práve výber materskej školy pre maloletú. Zhodli sa na tom, že prihlášku dajú do dvoch materských škôl, a to do MŠ E. a MŠ W.. Nedošlo však medzi rodičmi k dohode, čo v prípade, ak maloletú zoberú do obidvoch materských škôl. Matka navrhla kompromisné riešenie, s ktorým otec nesúhlasil. Keďže nedošlo k dohode, tak nepodpisali a nepodali žiadnu prihlášku, a ani nie je isté, že sa dohodnú a nejakú prihlášku vôbec podpíšu. Keďže s otcom sa nedohodli a nepodpisali prihlášku, žiada súd, aby rozhodol za nich, do ktorej materskej školy má maloletá nastúpiť. Matka navrhuje MŠ E. a otec MŠ W.. V závere zopakovala dôvody, pre ktoré si myslí, že je pre maloletú vhodná MŠ E. a naopak uviedla dôvody, pre ktoré nie je vhodná pre maloletú práve MŠ W., ktorú preferuje naopak otec.

5. Kolízny opatrovník a ani otec sa ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu nevyjadrili k odvolaniu matky.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), prejedal odvolanie matky bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala nahradenia prejavu vôle namiesto otca pri podaní prihlášky na zápis maloletej do MŠ E.

10. Odvolací súd v zhode s názorom okresného súdu konštatuje, že primárnym účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať ich práva a záujmy. V konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie.

11. Odvolací súd po zvážení skutkových okolností vyplývajúcich zo spisového materiálu rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nebola osvedčená naliehavá potreba neodkladnej úpravy pomerov maloletej a ohrozenie jej pomerov. V zmysle § 35 ZoR, v prípade, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, má každý z nich právo obrátiť sa na príslušný súd s návrhom na nahradenie súhlasu druhého rodiča. Treba zdôrazniť, že pri nezhode rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností podľa § 35 ZoR, súdy rozhodujú o nahradení súhlasu jedného z rodičov

vo veci samej výlučne na návrh niektorého z rodičov, pričom inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú jeho práva zjavne ohrozené, do doby, keď o jeho výchove, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení ZoR.

12. V danom prípade sa matka domáhala nahradenie prejavu vôle - súhlasu na prihláške do MŠ E., kam chce maloletú, ktorá bude mať tri roky prihlásiť. Matka MŠ E. považuje za najvhodnejšiu, pričom z odvolania vyplýva, že zápis by sa mal uskutočniť zrejme v mesiaci máj 2023. Tvrdila, že sa s otcom nevedia dohodnúť na materskej škole, ktorú by mala maloletá navštevovať, pričom ona navrhuje MŠ E. a otec MŠ W. vo D.. Medzi rodičmi však existuje zhoda v tom, aby každý z rodičov podal podpísanú prihlášku aj druhým rodičom na tú materskú školu, ktorú uprednostňuje s tým, že ak bude maloletá prijatá len do jeden z nich, tak nastúpi do danej materskej školy. Odvolací súd poukazuje na to, že školský zákon upravuje štyri „všeobecné“ stupne vzdelania, a to predprimárne, základné (ktoré sa člení na primárne a nižšie stredné vzdelanie), stredné (ktoré sa člení na nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie a úplné stredné všeobecné vzdelanie) a na vyššie odborné vzdelanie. S ohľadom na vek maloletej, tak na túto sa vzťahuje predprimárny stupeň vzdelávania. V zmysle § 28a ods. 1 školského zákona, je pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné. V danom prípade s ohľadom na súčasný vek maloletej, ktorá bude mať C. roky v XX/XXXX sa na túto nevzťahuje povinné predprípravné vzdelávania v zmysle školského zákona, a teda za danej situácie nie je daná neodkladná potreba úpravy pomerov, keďže navštevovanie materskej školy okrem zákonného predprimárneho vzdelávania, t. j. rok pred nástupom na základnú školu, nie je povinnosťou, ale iba možnosťou, kedy maloleté dieťa môže, ale aj nemusí byť prijaté na predprimárne vzdelávanie do materskej školy. Matkou navrhované neodkladné opatrenie sa neviaže na konanie vo veci samej. Podľa názoru odvolacieho súdu sa výber materskej školy nepovažuje za prípravu na budúce povolanie maloletého dieťaťa. Materské školy sú síce zaradené do sústavy škôl, avšak ich hlavným účelom je podpora osobnostného rozvoja dieťaťa v sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, morálnej a estetickej oblasti. Zároveň rozvíja schopnosti a zručnosti a predovšetkým vytvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie, ktoré je spojené už s prípravou na budúce povolanie. Je teda predovšetkým záujmom oboch rodičov, aby sa dohodli na výbere materskej školy, a v prípade ak sa rodičia nedohodnú, prichádza v danom prípade do úvahy konanie vo veci samej o nahradenie súhlasu druhého rodiča na zápis maloletej do materskej školy, čo si však vyžaduje dôsledne vykonané dokazovanie, ktoré presahuje rámec neodkladného opatrenia, a nie je ani jeho účelom. Nahradenie súhlasu otca na zápis maloletej do materskej školy tak môže byť predmetom dokazovania v konaní vo veci samej, keďže pri neodkladnom opatrení nemá súd priestor na vykonanie dokazovania, zistenie najvhodnejšej materskej školy. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetnú vec rodičia riešia už od 10/2022, a teda ak matka mala vedomosť, že sa s otcom maloletej nedohodnú, a chcela, aby maloletá už od začiatku školského roka 2023/2024 začala navštevovať materskú školu, nič jej nebránilo v tom, aby si podala návrh vo veci samej o nahradenie súhlasu. Keďže maloletej k 09/2023 nevznikne zákonná povinnosť predprimárneho vzdelávania v zmysle školského zákona, nie je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov, ak uvedené je možné vyriešiť v konaní vo veci samej, keď sa rodičia nedohodnú, keďže v zmysle § 144a ods. 1 školského zákona je povinný podpis na prihláške oboch rodičov ako zákonných zástupcov maloletej. Neodkladné opatrenie nemá slúžiť účelu obchádzania riadneho konania vo veci samej, ktoré je potrebné na zistenie skutočného stavu, ak sa rodičia nevedia dohodnúť na výbere materskej školy pre maloletú. Odvolací súd považoval za nesporné, že obidvaja rodičia majú záujem, aby maloletá navštevovala v školskom roku 2022/2023 materskú školu, pričom sa vedia dohodnúť na tom, že maloletá bude navštevovať tú materskú škôlku, do ktorej bude maloletá prijatá, čo sa rozhodli obidvaja rešpektovať. Vo vzťahu k námietke matky, že nie je medzi rodičmi vyriešená otázka, ak by bola maloletá prijatá do obidvoch materských škôl, t. j. do MŠ E., ale aj do MŠ W., tak uvedená otázka je v danom štádiu len hypotetickou, a preto neprináleží súdu o nej v súčasnosti rozhodnúť, ak nie je zjavné, či maloleté vôbec bude prijatá do niektorej rodičmi preferovanej materskej školy. V prípade, ak nastane takáto situácia, odvolací súd nevyklučuje, že následne nebude potrebné, aby rozhodol súd o tom, ktorú materskú školu bude maloleté nakoniec navštevovať.

13. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie matky s ohľadom aj na ňou vznesené námietky nie je dôvodné, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

14. Keďže týmto rozhodnutím sa konanie nekončí, pretože prebieha meritórne konanie vo veci samej, o náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 262 v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).